

**Prosa llatina postclàssica**

Codi: 100392

Crèdits: 6

| Titulació                                | Tipus | Curs | Semestre |
|------------------------------------------|-------|------|----------|
| 2500243 Estudis Clàssics                 | OB    | 3    | 1        |
| 2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques | OB    | 3    | 1        |

**Professor/a de contacte**

Nom: Cándida Ferrero Hernández

Correu electrònic: Candida.Ferrero@uab.cat

**Utilització d'idiomes a l'assignatura**

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

**Altres indicacions sobre les llengües**

Català

**Prerequisits**

És necessari tenir una bona base de morfologia i de sintaxi llatina.

**Objectius**

Els objectius formatius que pretén aquesta assignatura són

1. Aplicar els coneixements que permeten la comprensió global d'un text llatí en prosa
2. Realitzar un comentari filològic d'un text de prosa postclàssica.
3. Respondre qüestions sobre el contingut del context i de les obres dels autors estudiats (Tàcit, Plini el Jove i Apuleu).
4. Relacionar el contingut del text analitzat amb aspectes literaris i retòrics antecedents i posteriors del seu gènere i la seva tradició .

**Competències**

Estudis Clàssics

- Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i la comprensió dels textos grecs i llatins.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Interpretar textos llatins i grecs, escrits en prosa i en vers, aplicant el mètode filològic.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i la comprensió dels textos grecs i llatins.
- Identificar el fet literari clàssic i la seva transmissió.
- Interpretar textos llatins i grecs, escrits en prosa i en vers, aplicant el mètode filològic.

- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

## Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir tècniques ràpides de comprensió basades en la semàntica (arrels, formacions derivades i compostes).
2. Aplicar l'anàlisi morfosintàctica a la lectura de textos llatins, identificant, si escau, les característiques pròpies del gènere literari o de la variant lingüística corresponents.
3. Aplicar les tècniques que permeten la comprensió ràpida i global del text llatí.
4. Contextualitzar en el seu marc cultural el gènere corresponent, la seva gènesi i la seva evolució.
5. Demostrar el coneixement de les tècniques filològiques aplicades als textos antics.
6. Elaborar un comentari gramatical, mètric i de realia d'un text llatí del gènere corresponent.
7. Explicar el context, les obres (personatges, tòpics) i la tradició posterior dels autors i els gèneres estudiats.
8. Localitzar informació veraç i significativa per a la lectura i interpretació de textos literaris o epigràfics.
9. Organitzar el temps i els propis recursos per a la feina: dissenyar plans establint prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.
10. Organitzar el temps i els propis recursos per al treball: dissenyar plans amb establiment de prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.
11. Traduir correctament un passatge dels autors proposats, adequant-se al registre propi del gènere corresponent.

## Continguts

1. Els textos llatins d'època postclàssica. Context històric, polític i social.
2. Els gèneres literaris de la prosa d'època postclàssica i la seva evolució.
3. Tàcit. La historiografia com a gènere polític a la historiografia imperial.
4. Plini el Jove. L'epistolografia.
5. Apuleu. La novel·la a Roma.

Traducció i comentari d'una selecció de:

- a. Tàcit: *Annals* i *Històries*.
- b. Plini el Jove: *Cartes*
- c. Apuleu: "Eros i Psique"

Lectura de la *Metamorfosis* d'Apuleu

## Metodologia

Per assolir els objectius de l'assignatura, la metodologia triada és la següent:

Els professors dedicaran temps a:

1. Acompanyar els estudiants en la lectura, traducció i comentari de la selecció de textos proposada.
2. Proporcionar als estudiants els complements filològics que completin la comprensió del text.
3. Corregir els errors en el treball de classe, individualment o en grup.

4. Donar eines per a l'estudi dels aspectes relatius a la tradició anterior i posterior dels textos objecte d'estudi.

Els estudiants s' hauran de responsabilitzar de treballar en la traducció i comentari, individualment, els textos proposats i presentar-los a classe diàriament.

## Activitats formatives

| Títol                                                                                          | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|----------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                               |       |      |                            |
| Lectura i traducció d'una selecció de textos d'Apuleu: comentari filològic.                    | 10    | 0,4  | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |
| Lectura i traducció d'una selecció de textos de Plini el Jove: comentari filològic.            | 10    | 0,4  | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |
| Lectura i traducció d'una selecció de textos de Tàcit: comentari filològic.                    | 10    | 0,4  | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |
| Tipus: Supervisades                                                                            |       |      |                            |
| Introducció al gènere literari de l'epistolografia llatina d'època postclàssica: Plini el Jove | 6     | 0,24 | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |
| Introducció al gènere literari de l'historiografia llatina d'època postclàssica: Tàcit         | 8     | 0,32 | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |
| Introducció al gènere literari de la novel·la i el conte llatins d'època postclàssica: Apuleu  | 6     | 0,24 | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |
| Tipus: Autònomes                                                                               |       |      |                            |
| Estudi diacrònic de l' epistolografia llatina                                                  | 20    | 0,8  | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |
| Estudi diacrònic del gènere de la novel·la i lectura de les <i>Metamorfosis</i> d'Apuleu       | 20    | 0,8  | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |
| Estudi diacrònic del gènere historiogràfic                                                     | 20    | 0,8  | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |
| Traducció i comentari filològic dels textos proposats                                          | 40    | 1,6  | 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11 |

## Avaluació

L'avaluació de l'estudiantat es farà a partir dels següents ítems:

1. Traducció, comentari, assistència i participació a les classes presencials (20%). Diari.
2. Elaboració tutoritzada d'un treball escrit sobre la *Metamorfosis* d'Apuleu. (20%). Lliurament setmana 15.
3. Exercicis:

a. Traducció i anàlisi/comentari d'un text vist a classe durant el període de docència presencial. (30%). Setmana 15.

b. Traducció i anàlisi/comentari d'un text no vist a classe dels autors del curs (30%). Setmana 16.

Per aprovar l'assignatura cal acreditar una nota d'almenys 5 punts, tot sumant els quatre apartats (1, 2, 3a i 3b), i sempre que a cada part s'hagi obtingut un 4, almenys. En cas que no s'arribi a aquesta nota, l'estudiantat pot presentar-se a l'examen de recuperació convocat per la Facultat, aquest examen dona dret a una nota màxima de 5 punts (aprobat). Si l'estudiantat lliura una o més evidències singulars (treballs, controls i/o proves), aquest ja no podrà ser qualificat com a "no avaluable".

## Activitats d'avaluació

| Títol                                                                                                              | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge          |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|------|-----------------------------------|
| Traducció i anàlisi/comentari d'un text vist a classe durant el període de docència presencial. (sense diccionari) | 30% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 |
| Assistència i participació activa                                                                                  | 20% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 |
| Elaboració d'un treball escrit                                                                                     | 20% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 |
| Traducció i anàlisi/comentari d'un text no vist a classe dels autors del curs. (amb diccionari)                    | 30% | 0     | 0    | 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 |

## Bibliografia

Històries de la literatura romana (obres de referència):

ALBRECHT, M. von, *Historia de la literatura romana desde Andrónico hasta Boecio*, Barcelona, 1997-99, 2 vols.

AMATUCCI, A.G., *La letteratura di Roma imperiale*, Bologna, 1947.

ARNALDI, F.-PARATORE, E.-MALCOVATI, E., *Letteratura latina e letteratura greca d'interesse romano*, Roma, 1982.

ANRW = Aufstieg und Niedergang der römischen Welt, Berlin-New York, vol.I.2 i vols.II.30 en endavant.

\*BARDON, H., *La littérature latine inconnue*, 2 vols., Paris, 1952-1956.

MARTIN, R. - GAILLARD, J., *Les genres littéraires à Rome*, Nathan, Paris 1992.

GÓMEZ PALLARÈS, J., *Studiosa Roma. Los géneros literarios en la cultura romana*, UAB Bellaterra, 2003.

*Introduzione allo studio della cultura classica*. Vol.III: Letteratura, Milano, 1989.

CODOÑER, C., *Evolución del concepto de historiografía en Roma*, Barcelona, 1986, Faventia. Monografies, 4.

CURTIUS, E. R., *Literatura europea y edad media latina*, 2 vols., Mèxic 1978.

*The Oxford Classical Dictionary*, Oxford, Clarendon Press, 1978

## Tàcit

### Edicions i estudis

CORNELII TACITI, *Opera minora*, eds. M. Winterbottom y R. M. Ogilvie, Oxford, Clarendon Press, 1975,.

CORNELII TACITI, *Historiae*, ed. E. Koestermann, Leipzig, Teubner, 1969 (Madrid, Coloquio, 1988),

CORNELII TACITI, *Annalium ab excessu divi Augusti libri*, ed. C. D. Fisher, Oxford, Clarendon Press, 1976.

*Aufstieg und Niedergang der Römischen Welt*, Vol. II.33.2, 1990.

DOREY, T.A., ed. *Tacitus*. London 1969.

SYME, R. *Tacitus*. 2 vols. Oxford 1956.

## Plini el Jove

### Edicions i estudis:

C. PLINI CAECILI SECUNDI, *Epistularum libri decem*, ed. R. A. B. Mynors, Oxford, Clarendon Press, 1963.

SHERWIN-WHITE, A.N. 1966. *The Letters of Pliny. A Historical and Social Commentary*. Oxford.

AUBRION, E. 1989. "La correspondance de Pline le Jeune," in *Aufstieg und Niedergang der römischen Welt*, H. Temporini and W. Haase, eds., II.33.1: 304-74

GUILLEMIN, ANNE-MARIE 1929. *Pline et la vie littéraire de son temps*. Paris

BRUÈRE, RICHARD T. 1954. "Tacitus and Pliny's *Panegyricus*", *CP* 49: 161-179.

GRIFFIN, MARIAM T. 1999. "Pliny and Tacitus," *SCI* 18: 139-158.

BERGMANN, B. 1995. "Visualizing Pliny's Villas." *Journal of Roman Archaeology* 8: 406-420.

MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J. "La economía en los escritos de Plinio el Joven", *Durius* 3 1974 27-33.

MARTÍNEZ GÁZQUEZ, J. "Elocuencia y retórica en Roma a fines del siglo I" *Helmántica* XXIX 1978 83-97.

## Apuleu

### Edicions i estudis:

APULEU L., *Opera omnia*. Hildesheim : 1968

GRAVERINI, L, *Le Metamorfosi di Apuleio. Letteratura e identità*, Pisa:2007

HAIG GAISSER. J., *The Fortunes of Apuleius and the Golden Ass: A Study in Transmission and Reception*. Princeton University Press. 2008.